

אתיקה ברשת לצרכים אקדמיים: לקראת אמנה מכללתית

אורנה לזין

מכללת גבעת וושינגטון

תקציר

שאלת המפתח בהיבט התאורטי היא האם הטכנולוגיה מכתובה את האופן שבו אנשים חושבים על אתיקה? האם השפעת המצוי ברשת משמעו הפקרות בכל הנוגע לשמירה על זכויות יוצרים? למעשה, כבר סוקרטס ואפלטון עסקו בשאלות של חופש הביטוי על רקע משנתם הדמוקרטית. ניעזר בעקרונות הבסיסי שלהם כדי לייצר אמנה מכללתית בנושא אתיקה ברשת לצרכים אקדמיים.

מתוך הניסיון האישי נוכחנו לגלות שציבור הסטודנטים אינו מודע ברובו לבעייתיות שבהעתקת מידע וציטוט ישירות מהרשת מבלי לציין מראה מקום. לפיכך, החלטנו להרים את הכפפה ולבחון עם הסטודנטים סוגיות הקשורות לאתיקה ברשת לקראת ניסוח משותף של אמנה מכללתית שתהווה אבן בניין מוסרית עבור המרצים והסטודנטים. על מנת לעורר למודעות יצרנו סביבה דיאלוגית מקוונת בה הועלו לדיון נושאים אתיים הקשורים לשימוש נכון ברשת. לאחר שלושה חודשי פעילות בסביבה הדיאלוגית עברנו לשלב הבא שכלל מיפוי הנושאים ודירוגם על פי מידת חשיבותם או מידת ההתעניינות סביבם. לאחר מכן, ערכנו יום עיון מכללתי בהשתתפות כלל הסטודנטים שהיווה מבחינה זו שיאו של התהליך. יום העיון כלל הרצאת עוגן, סבב סדנאות וכן תאטרון פלייבק לסיכום היום ובכל הפעילויות הללו הודגשו המסקנות והתובנות בעקבות הדיון המקוון. השלב הבא היה גיבוש של ועדת היגוי שכללה נציגות של מרצים וסטודנטים אשר יחד ישבו לנסח בתהליך רב-שלבי את האמנה המכללתית בנושא אתיקה ברשת לצרכים אקדמיים.

מילות מפתח: אתיקת מידע, קוד אתי, קניין רוחני, זכויות יוצרים